

MINISTERSTWO
ROZWOJU

Data: 16 stycznia 2020
Znak sprawy: DDR-III.053.3.2020

DEPARTAMENT DOSKONALENIA
REGULACJI GOSPODARCZYCH

Pani Renata Sutor
ul. Rynek 8B
34-700 Rabka Zdrój

Szanowna Pani,

w odpowiedzi na Pani petycję z dnia 18 listopada 2019 r. w zakresie pkt 4 dotyczącego propozycji zmiany prawa gospodarczego poprzez wprowadzenie kodeksu etyki kupieckiej i zawodowej na wzór kodeksu etyki zawodu adwokata¹, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Kodeks Etyki Adwokackiej, podobnie jak np. Kodeks Etyki Radcy Prawnego czy Kodeks Etyki Lekarskiej, są zbiorami zasad postępowania przyjętymi przez odpowiednie organy samorządów zawodowych w ramach tzw. zawodów zaufania publicznego i nie są wprowadzane „odgórnie” przez organy administracji rządowej czy urzędy centralne.

Art. 17 ust. 1 Konstytucji RP stanowi, że w drodze ustawy można tworzyć samorzady zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego (zob. wyrok z dnia 2 lipca 2007 r., sygn. akt: K 41/05), „zawód zaufania publicznego to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi”, zaś jego wykonywanie „określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja)”.

Co istotne, w przypadku utworzonych w drodze ustawy samorządów zawodów zaufania publicznego, osoby pragnące wykonywać takie zawody mają obowiązek przynależności do korporacji. Kodeksy etyki przyjmowane przez organy samorządowe znajdują zastosowanie jedynie wobec członków samorządu, a nieprzestrzeganie ich przepisów łączy się z różnego rodzaju sankcjami wymierzonymi przez samą korporację (np. nagana, zawieszenie czy też wydalenie z zawodu).

Grupa zawodowa, jaką są sprzedawcy i handlowcy, nie spełnia przesłanek zakwalifikowania jej jako zawodu zaufania publicznego. Trudno jest bowiem mówić choćby o tym, że osoby te przyjmują od swoich kontrahentów informacje dotyczące ich życia osobistego, nie można też wymagać od nich posiadania specjalnego wykształcenia, dodatkowych uprawnień czy specjalizacji. Biorąc pod uwagę tę kwestię, a także wspomniany przepis art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, utworzenie w drodze ustawy samorządu kupców (handlowców) wydaje się być niemożliwe i niewskazane. Tylko na marginesie należy zauważyć, że nawet gdyby czysto hipotetycznie doszło do takiej sytuacji, to decyzja o przyjęciu albo braku przyjęcia ewentualnego kodeksu etyki oraz poczynienie ustaleń co do jego treści pozostawałyby w gestii organów samego samorządu zawodowego.

¹ Treściowo pokrywa się ona z petycją z dnia 28 listopada 2019 oraz z petycją z dnia 4 grudnia 2019 r. w zakresie pkt tychże.

Art. 17 ust. 2 Konstytucji RP pozwala co prawda w drodze ustawy tworzyć również inne rodzaje samorządów, nie mogą one jednak naruszać wolności wykonywania zawodu ani ograniczać wolności podejmowania działalności gospodarczej.

Należy przy tym zauważyć, że w polskim systemie prawnym obowiązuje szereg ustaw przewidujących różnego rodzaju sankcje o charakterze publicznym (a także możliwość dochodzenia odpowiedzialności cywilnoprawnej) za czyny zabronione i zakazane w ramach szeroko rozumianej działalności kupieckiej i handlowej (zob. np. ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji, jak i wiele innych ustaw „branżowych”).

O odpowiednich obowiązkach przedsiębiorców w opisywanym zakresie mówi także art. 9 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, wskazujący, że działalność gospodarcza musi być wykonywana zgodnie z zasadami uczciwej konkurencji, poszanowania dobrych obyczajów oraz słuszych interesów innych przedsiębiorców i konsumentów.

Mając na uwadze wszystkie wspomniane wyżej kwestie, wprowadzenie w formie przepisów powszechnie obowiązujących postulowanego przez Panią kodeksu etyki jest niemożliwe.

Z poważaniem,
Patrycja Brudnicka
Zastępca Dyrektora Departamentu

[podpisano elektronicznie]

Do wiadomości:

- Ministerstwo Sprawiedliwości, Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego (DLPC-I-0512.12.2019);
- Rządowe Centrum Legislacji (RCL.DPPTK.050.113/2019);
- Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Departament Spraw Obywatelskich (DSO.ZAN.571.3.89.2019.AC);
- Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (w zw. z przekazaniem sprawy).

Kluczowa informacyjna w związku z przetwarzaniem danych osobowych

Realizując przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych „RODO”), informujemy o zasadach przetwarzania Pani/Pana danych osobowych oraz o przysługujących Pani/Panu prawach z tym związanych.

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych przetwarzanych w Ministerstwie jest Minister Rozwoju.
2. Kontakt z Administratorem:
 - adres do korespondencji: Ministerstwo Rozwoju, Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa.
 - e-mail: kancelaria.mpit@mpit.gov.pl
 - tel.: 22 411 98 99, 22 411 98 55
3. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych w zakresie działania Ministerstwa Rozwoju, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w Ministerstwie Rozwoju, Panem Dariuszem Ramockim, e-mail: iod@mr.gov.pl
4. Pani/Pana dane osobowe mogą być przetwarzane w związku z:
 - realizacją obowiązku prawnego ciążącego na Administratorze;
 - wykonywaniem przez Administratora zadań realizowanych w interesie publicznym lub sprawowania władzy publicznej powierzonej Administratorowi.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa;
 - inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z Ministerstwem Rozwoju przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju.
6. Odbiorcą Pani/Pana danych osobowych jest również Wojewoda Podlaski, w związku z korzystaniem przez Administratora z systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD PUW).
7. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celów przetwarzania, nie krócej niż okres wskazany w przepisach o archiwizacji tj. ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz.U. 2018 r. poz. 217 ze zm.).
8. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych zgodnie z art. 16 RODO;
 - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO;
 - prawo do sprzeciwu zgodnie z art. 21 RODO.
9. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.